

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ. 2548 จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันและร่องความกดอากาศต่ำผ่าน ทำให้เกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน เป็นเหตุทำให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำ ลำน้ำ และลำห้วยต่าง ๆ ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณมากมีกระแสไหลเชี่ยวและได้เกิดน้ำป่าไหลหลาก พัดเอาชีวิตทรัพย์สิน บ้านเรือน พื้นที่การเกษตร สัตว์เลี้ยง ของราษฎร สิ่งสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรร่วมกันสร้างขึ้น และสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ทางราชการสร้างขึ้นเสียหายอย่างมากมาย ซึ่งในปี พ.ศ. 2548 จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เกิดเหตุภัยพิบัติอุทกภัย รวม 3 ครั้ง 3 เหตุการณ์ ด้วยกัน คือ

1) การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยในห้วงระหว่างวันที่ 12-14 สิงหาคม 2548 การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยครั้งนี้ เป็นการเกิดอุทกภัยครั้งแรก เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน “วาชิ” พื้นที่ที่ได้รับความเสียหายประกอบด้วย อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

2) การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยในห้วงระหว่างวันที่ 4-20 กันยายน 2548 การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยครั้งนี้เป็นการเกิดอุทกภัยครั้งที่ 2 เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่าน และได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชัน “วิเซนเต” พื้นที่ที่ได้รับความเสียหายประกอบด้วย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียงและอำเภอสบเมย

3) การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยในห้วงระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 6 ตุลาคม 2548 การเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยครั้งนี้เป็นการเกิดอุทกภัยครั้งที่ 3 เนื่องจากได้รับอิทธิพลพายุดีเปรสชัน “คอมเรย์” พื้นที่ที่ได้รับความเสียหายประกอบด้วย อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอแม่ลาน้อย

จะเห็นได้ว่าการเกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยครั้งทั้ง 3 ด้วงเวลาเกิดขึ้นภายในระยะเวลา 1 ปี และช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัตินั้นใกล้เคียงกันมาก จากเหตุการณ์ภัยพิบัติดังกล่าวสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตทรัพย์สิน บ้านเรือน พื้นที่การเกษตร สัตว์เลี้ยงราษฎร สิ่งสาธารณะประโยชน์ที่ราษฎรร่วมกันสร้างขึ้น และสิ่งสาธารณะประโยชน์ที่ทางราชการสร้างขึ้นเสียหายอย่างมากมาย และการเกิดเหตุภัยพิบัติกรณีอุทกภัยครั้งนี้มีความรุนแรงกว่าทุกปี

จากเหตุการณ์เกิดภัยพิบัติกรณีอุทกภัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างแน่นอน โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวได้รับความเสียหายมากที่สุดเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อีกทั้งเส้นทางคมนาคมถูกทำลายเป็นผลทำให้ไม่สามารถใช้เส้นทางในการคมนาคมได้ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อให้ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเกิดความเสียหาย

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยวจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือ การท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่จะเน้นไปทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมจากทางราชการในแผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน (จ.เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่) และโครงการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีมติว่า “ให้สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับฐานเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน โดยเพิ่มมูลค่าภาคเกษตร อุตสาหกรรม หัตถอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว เพื่อลดปัญหาความยากจน และให้ผลประโยชน์ตกแก่ประชาชนภายในกลุ่มจังหวัดมากที่สุด” (สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, 2548) อีกทั้งยังมีการส่งเสริมนโยบายส่งเสริมภาวะการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ที่อำเภอปาย (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2549) ซึ่งการภัยพิบัติดังกล่าวทำให้แผนปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน โครงการงบประมาณตามยุทธศาสตร์และนโยบายส่งเสริมภาวะการณ์การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ที่อำเภอปาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนชะลอตัวลง

อำเภอปาย ก็เป็นอำเภอหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมจากแผนปฏิบัติการ และงบประมาณตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉพาะนโยบาย ส่งเสริมภาวะการณ์การลงทุน โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ที่อำเภอปาย ที่ให้การส่งเสริมโดยตรงต่อภาคอุตสาหกรรมการ

ท่องเที่ยวของอำเภอปาย จะเห็นได้ว่าธุรกิจที่สำคัญรองจากภาคเกษตรกรรมของอำเภอปาย คือธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะสามารถสร้างรายได้ให้กับประชากรในพื้นที่จำนวนมาก นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอำเภอปายมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือนเป็นจำนวนมาก ซึ่งรายได้จากธุรกิจทางการเงินในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเขตอำเภอปาย ซึ่งเกือบทั้งหมดนั้นกลายมาเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวอำเภอปาย (ตารางที่ 1.1) และปัจจุบันอำเภอปายมีสถานที่พักแรม (guest house) ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวจำนวน 78 แห่ง (จากสถิติปี พ.ศ. 2549) มีจำนวน 23 แห่งในพ.ศ. 2540 และในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวน 55 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว (ตารางที่ 1.2 ประกอบ) นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางมาเที่ยวที่อำเภอปายเพราะมีสิ่งดึงดูดใจในเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สภาพอากาศ ที่พักที่มีความสงบและราคาไม่แพงจนเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศไทยและใช้ระยะเวลาอยู่ที่ปายอย่างน้อยที่สุด 1 คืน ด้วยเหตุผลนี้ส่งผลให้เกิดอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท ร้านค้า ร้านอาหารต่าง ๆ เป็นต้น โดยภาพรวมแล้วสภาพทางเศรษฐกิจของอำเภอปาย กำลังจะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มว่าเศรษฐกิจของ อำเภอปายจะเติบโตขึ้นไปอีกเรื่อย ๆ

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณการรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน

สาขาปาย ณ ประจำปี 2543-2544

เดือน	เช็คเดินทาง		ธนบัตรต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
มกราคม	458	1,975,858.54	182	710,284.03	640	2,686,142.57
กุมภาพันธ์	470	2,129,089.19	176	713,051.28	646	2,842,143.27
มีนาคม	361	1,726,300.38	123	393,899.75	484	2,120,200.13
เมษายน	216	837,232.02	90	868,592.65	306	1,745,824.67
พฤษภาคม	169	761,212.49	62	267,623.38	231	1,028,835.77
มิถุนายน	137	576,398.66	83	265,046.28	220	841,444.94
กรกฎาคม	222	954,289.55	92	322,522.58	314	1,276,812.13
สิงหาคม	285	1,103,929.04	92	429,690.76	377	1,533,619.80
กันยายน	139	694,463.91	92	485,728.19	237	1,180,192.10
ตุลาคม	197	1,063,503.47	126	484,183.02	232	1,547,686.49
พฤศจิกายน	363	1,713,802.24	179	778,191.40	542	2,491,993.64
ธันวาคม	445	2,285,882.41	201	1,109,721.84	646	3,395,604.25
<b>รวม (ปี 43)</b>	<b>3,462</b>	<b>15,821,961.90</b>	<b>1,498</b>	<b>6,828,535.16</b>	<b>4,966</b>	<b>22,690,499.76</b>

ที่มา : ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน สาขาปาย (2545)

ตารางที่ 1.1 แสดงปริมาณการรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน

สาขาปาย ณ ประจำปี 2543-2544 (ต่อ)

เดือน	เช็คเดินทาง		ธนบัตรต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
มกราคม	459	2,240,390.15	215	1,254,902.87	674	3,495,293.02
กุมภาพันธ์	455	2,232,335.71	157	858,599.95	612	3,090,935.66
มีนาคม	460	1,560,448.23	161	942,996.54	621	2,503,444.77
เมษายน	199	1,059,448.23	117	733,022.11	316	1,792,178.70
พฤษภาคม	130	912,275.45	110	504,602.45	240	1,416,897.90
มิถุนายน	130	636,021.74	70	456,501.75	200	1,092,523.39
กรกฎาคม	215	1,014,362.56	131	675,608.32	346	1,989,970.81
สิงหาคม	226	1,082,944.46	136	726,006.83	362	1,808,951.29
กันยายน	162	827,170.67	127	981,331.57	289	1,808,502.24
ตุลาคม	244	1,267,588.45	129	648,708.03	373	1,919,296.48
พฤศจิกายน	523	2,733,547.24	190	926,321.25	713	3,659,868.49
ธันวาคม	433	2,280,053.17	209	963,091.75	642	3,243,145.00
<b>รวม (ปี 44)</b>	<b>3,636</b>	<b>17,846,294.42</b>	<b>1,752</b>	<b>9,671,693.32</b>	<b>5,388</b>	<b>27,518,007.67</b>

ที่มา : ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน สาขาปาย (2545)

จากตาราง 1.1 เป็นข้อมูลเรื่องปริมาณการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเกือบทั้งหมดนั้น กลายมาเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวของอำเภอปาย เพราะเงินเหล่านี้เป็นเงินค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และจากตารางนี้มีข้อสังเกตบางประการ กล่าวคือ ปริมาณการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมีการเพิ่มขึ้นทุกปี

ช่วงที่มีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมาก และจำนวนของนักท่องเที่ยวมีมาก (high season) ก็คือ ช่วงตั้งแต่เดือนตุลาคม จนถึงกุมภาพันธ์ของทุกปี (รวมระยะเวลา 5 เดือน) และช่วงที่มีการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวน้อยลง รวมทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวมีน้อยลงเช่นกัน (low season) ได้แก่ช่วงเดือนมีนาคม จนถึงเดือนกันยายนของทุกปี โดยเฉพาะเดือนพฤษภาคม และมิถุนายนของทุกปี

จากสถิติดังกล่าวนี้ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวนี้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เป็นอย่างดี

**ตารางที่ 1.2** แสดงรายชื่อโรงแรม/เกสต์เฮาส์ ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 55 ราย

อันดับ	ชื่อโรงแรม/เกสต์เฮาส์	อันดับ	ชื่อโรงแรม/เกสต์เฮาส์	อันดับ	ชื่อโรงแรม/เกสต์เฮาส์
1	ดวงเกสต์เฮาส์	19	แซงกรีลา	37	ฟาร์เมอร์โฮม
2	ชาลีเฮาส์	20	เจเฮาส์	38	สวีตี้เฮาส์
3	ริมปายคอตเทจ	21	บ้านต้นไม้	39	บานานาเฮาส์
4	ปานสแกนเดิวิ รีสอร์ท	22	แม่เย็นเฮาส์	40	บ้านน้ำปายเกสต์เฮาส์
5	นัญญาเฮาส์	23	ณัฐลีสาขหมอกรีสอร์ท	41	บันกานต์ริวิ
6	เมืองปายรีสอร์ท	24	มิสเตอร์จันทร์	42	ปายราไคซ์
7	วิวปาย	25	แอมฟาย	43	ปีเตอร์แอนด์วันดีฮัท
8	ปายคาบาน่า	26	ปิ๊กเกสต์เฮาส์	44	บ้านตะวัน
9	ซานลอร์ดเกสต์เฮาส์	27	ปายริเวอร์คอร์ทเนอร์	45	ปายริเวอร์ลอร์ด
10	ท่าปายสปาแคมป์ปิ้ง	28	สิบสองปันนา	46	โกลดันฮัท
11	ซัชชนะเกสต์เฮาส์	29	เอ็ฟเวกรีน	47	สวีตี้เฮาส์
12	ปายเกสต์เฮาส์	30	สปาเอ็กโซติกโฮม	48	ร้อนแฝด
13	สวนคอยรีสอร์ท	31	เรนโบว์เฮาส์	49	พี.พี. ออคิดเฮาส์
14	เดอะริเวอร์ไซด์เกสต์เฮาส์	32	แม่น้ำนบลูส์เกสต์เฮาส์	50	ริเวอร์วิวเกสต์เฮาส์
15	กูดวิลล์	33	ปายอินเดอะสกาย	51	พี.เอส.ริเวอร์ไซด์
16	ชอว์นนิ่งฟิวส์	34	ปายวาเลย์	52	วิวพอยท์บังกะโล
17	ม่องกอนการ์เด็น	35	อโอบคยา	53	เดอะซันฮัท
18	ฟรุ้ตการ์เดนเกสต์เฮาส์	36	แทมมาริน	54	ปรีณเฮาส์
				55	เดอะเนเจอร์โฮม

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอปาย (2545)

ในปี พ.ศ. 2548 อำเภอปาย และอำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับอิทธิพลจากพายุดีเปรสชันและร่องความกดอากาศต่ำผ่านทำให้เกิดฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน เป็นเหตุทำให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำ ลำน้ำ และลำห้วยต่าง ๆ ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีปริมาณมากมีกระแสไหลเชี่ยวและได้เกิดน้ำป่าไหลหลาก พัดเอาชีวิต ทรัพย์สิน บ้านเรือน พื้นที่การเกษตร สัตว์เลี้ยงของราษฎร สิ่งสาธารณประโยชน์ที่ราษฎรร่วมกันสร้างขึ้น และสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ทางราชการสร้างขึ้นเสียหายอย่างมากมาย

พื้นที่อำเภอปาย ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติอุทกภัยในปี 2548 จำนวน 2 ครั้งด้วยกัน โดยได้รับความเสียหายทั้งภาคเกษตรกรรม การลงทุนและการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ถนนถูกตัดขาด สิ่งก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือน เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท ร้านอาหาร ถูกน้ำพัดพังทลาย ไร่นา ภาคการเกษตร จมลงในน้ำ เสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งเหตุการณ์ที่ปรากฏนี้ส่งผลกระทบต่อสภาพทางเศรษฐกิจของอำเภอปายประสบปัญหาอย่างแน่นอน และต้องการการฟื้นฟูโดยเร็วที่สุดเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอปาย กลับมาเป็นเหมือนเดิมให้เร็วที่สุด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่ถูกทำลายและเสียหายเป็นจำนวนมาก

จากการตรวจสอบสภาพความเสียหายเบื้องต้น ในพื้นที่อำเภอปาย พบว่าที่ตลาดแสงทองอร่าม อำเภอปาย ถูกกระแสน้ำพัดถล่มพังทลายเสียหายทั้งหมด ตึกแถวรอบตลาดซึ่งเป็นร้านค้าถูกน้ำท่วมสินค้าเสียหายยับเยิน ตึกบางหลังถึงกับทรุดเอียงและมีรอยร้าวทั้งหลัง นอกจากนี้ ยังมีหมู่บ้านอีกหลายแห่งถูกน้ำป่าทะลักท่วม รวมทั้งเกสต์เฮาส์ รีสอร์ท หลายแห่งที่อยู่ตามริมน้ำปาย ถูกโคลน ท่อนซุงที่มากับสายน้ำถล่มเสียหายยับเยิน ซึ่งหลังจากอุทกภัยครั้งนี้มีพื้นที่เสียหายรวม 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลเวียงใต้ ตำบลแม่มาเต็ง ตำบลห้วยฮี ตำบลทุ่งยาว ตำบลโป่งสา และตำบลเมืองแปง โดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีราษฎรเสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บเล็กน้อย 37 คน มีบ้านเรือนราษฎรกว่า 300 หลังคาเรือนเสียหาย สะพานในอำเภอปายขาด 4-5 จุด ถนนบางสายเกิดดินถล่มปิดทับเส้นทางสู่อำเภอปาย ไม่สามารถสัญจรไปมาได้ เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท ร้านอาหารที่ตั้งริมแม่น้ำปาย ถูกทำลายเสียหายลอยไปกับน้ำเป็นจำนวนมาก (ศูนย์ประสานการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2548) ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและการพัฒนาในพื้นที่ของอำเภอปายอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับ อำเภอปายในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

ดังนั้นการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของปัญหาอุทกภัยที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2548 จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงข้อมูล ปัญหาและความเสียหายของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปาย เพื่อหาวิธีแก้ไขให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอปาย กลับมาเหมือนดังเดิม และนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ที่อาจเป็นไปได้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอปาย ต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจของปัญหาอุทกภัยที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี 2548

## 1.3 ระเบียบวิธีวิจัย

### 1.3.1 วิธีการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ศึกษารวบรวมจากวารสาร งานวิจัย ของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนด้านต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งรวบรวมได้จากเอกสารสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในรูปของรายงานทางราชการ หนังสือวารสาร จุลสาร รวมทั้งสมุดสถิติจังหวัด และรายงานสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

### 1.3.2 ขอบเขตของการวิจัย

#### 1) พื้นที่และประชากร

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตการวิจัยเฉพาะพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่



**ภาคเอกชน** ได้แก่ ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาทิ โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ บริษัทนำเที่ยว ร้านค้าในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

**ภาครัฐ** ได้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

## 2) ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยให้ครอบคลุมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของปัญหาอุทกภัยที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2548 และแสดงให้เห็นว่าผลกระทบนั้นมีมากหรือน้อยเพียงใดภายหลังจากอุทกภัย

### 1.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ และนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา ในรูปของการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

## 1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

**อุทกภัย (Flood)** หมายถึงอันตรายจากน้ำท่วม เกิดจากระดับน้ำทะเล มหาสมุทร และแม่น้ำสูงมาก จนท่วมพื้นที่ฝั่งและตลิ่ง ไหลท่วมบ้านเรือน ความรุนแรงของกระแสน้ำ ทำความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก

**ระดับวิกฤต** หมายถึงระดับน้ำในแม่น้ำปายที่เป็นระดับอันตราย หรือระดับที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมเนื่องจาก ระดับน้ำในแม่น้ำปายสูงเกินไป

**อำเภอปาย** คือพื้นที่ในเขตการปกครองของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

**ผลกระทบทางเศรษฐกิจ** หมายถึงผลลัพธ์หรือสภาพเศรษฐกิจของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนหลังเกิดอุทกภัยในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2548

**กิจกรรมการค้าและบริการ** คือกิจกรรมการค้าที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าลักษณะของการค้าปลีก การค้าส่ง ประกอบด้วย หาบเร่แผงลอย ร้านขายของชำ ตลาดสด ร้านขายของที่ระลึก ร้านขายอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ร้านอาหาร ร้านค้าสะดวกซื้อ ร้านอุปกรณ์ก่อสร้าง ร้านขายทองและโกดังสินค้า

กิจกรรมการใช้ที่ดินที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมการค้าและบริการ คือ การขยายตัวของกิจกรรมการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย โรงแรม ร้านอาหาร สถาบันการเงิน ด้านศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานบันเทิง การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

### 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของปัญหาอุทกภัยที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี พ.ศ. 2548
- 2) เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินธุรกิจต่างๆ ที่อาจเป็นไปได้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป